

Koirahierontaa moneen tarpeeseen

Australianpaimenkoira Veeti on jo tottunut Tytti Kuusen käsittelyyn.
1-vuotias espanjanvesikoira Lyyli odottaa vuoroaan.

Hannele Pirttimaa

Lihashuolto on tärkeä osa kisakoiran hyvinvoinnista ja kisakunnosta huolehtimista. Koirahierojien palveluita käyttävät myös tavalliset koiranomistajat, jotka haluavat huolehtia koiransa hyvinvoinnista ja hoidattaa koiransa mahdolliset lihasjumit ennen kuin niistä tulee isoja ongelmia. Eläinlääkärin lähetettä tai muuta ei tarvita, vaan usein omistaja tai kouluttaja on huomannut jotain poikkeavaa koiran liikkumisessa, ja koiran kanssa hakeudutaan siksi koirahierojalle. Ensimmäisellä käynnillä joudutaan usein arvioimaan, onko koirahieroja oikea paikka, vai tulisiko koira mieluummin viedä eläinlääkärille tai fysioterapeutille.

Teksti: Hannele Pirttimaa
Kuvat: Hannele Pirttimaa & Iiris Harju

Koirahieroja **Tytti Kuusi** oli mukana Amiedun koirahierojan ammattitutkinnon pilottiryhmässä. Nykyään hän kouluttaa koirahieroja samaisessa opinahjossa. Hän on työskennellyt koirahierojana omassa yrityksessään vuodesta 2012, ja sitä ennen hän on työskennellyt samoissa tehtävissä useammassa toimipisteissä. Kuusen yritys, Koirien hyvinvointikeskus, tarjoaa muitakin koiran hyvinvointia tukevia

palveluita, kuten juoksumattoharjoittelua ja vesiterapiaa.

Tytti Kuusi kertoo tyypillisistä asiakkaista, että toiset koirat tulevat eläinlääkärin tai -fysioterapeutin läheteellä, eläintenkouluttajan kehotuksesta tai leikkauksen tai vamman jälkeen kuntoutukseen. Kisakoirat käyvät ennakoivassa lihahuollossa, mutta muitakin koiria käy hieronnassa säännöllisesti, jotta mahdolliset vaivat pystytään hoitamaan ennakoiden. Joskus omistaja on huomannut, että koira liikkuu jäykästi tai koiralla on muuta vaivaa

ja tulee siksi. Harvakseltaan käy myös koiralleen pientä hemmottelua haluavia koiranomistajia. Pentukoirien omistajat käyvät totuttamassa pentuja hoitoon. Iäkkäiden kroonikkokoirien omistajat käyttävät koiriaan hierottavina, jotta niiden vointi pysyisi mahdollisimman hyvänä.

Kuusen mukaan säännöllisiä ennakoivia käyntejä voisi suositella huomattavasti useammille, vaikka nykyään ei ole tavatonta, että hakeudutaan koiraa huoltamaan jo ennen kuin tulee vaivaja.

Seniorikoiran säännöllinen lihahuolto kannattaa

11-vuotias espanjanvesikoira Ronja käy säännöllisesti koirahieronnassa 3–4 viikon välein. Ronjalla on lievä spondyloosi, joka todettiin vuosia sitten sattumalta muiden tutkimusten yhteydessä. Ronjan käynnit koirahieronnassa ajoitetaan sen mukaan, mitä ja miten paljon on harrastettu, onko sen kanssa käyty kisamatkalla kaukana kotoa tai onko se muuten ollut mukana pitkillä automatkoilla. Ronjalla on spondyloosin lisäksi taustalla agilitysissä tapahtunut vamma, jonka hoitaminen kuntoon vaati melko monta käyntiä koirahierojalla. Vanha vamma aiheutti toistuvaa lihasjumia lavan alueelle, ja selkä meni jumiin banaaninmuotoiseksi. Nyt vaiva pysyy poissa, ja lapa ja selkä ovat pysyneet hyvässä kunnossa. Ronja on käynyt Tytti Kuusen hoidettavana yli neljän vuoden ajan, ja vaikka ikää on tullut lisää, koira on nyt vähintään yhtä hyvässä, ellei paremmassa kunnossa kuin vastaanotolle ensimmäistä kertaa tullessaan. Kun Ronjalla todettiin spondyloosi, pidettiin mahdollisena, että Ronja joutuu syömään kipulääkkeitä lopun elämänsä. Melko pian säännöllisen hieronnan alettua voitiin kuitenkin jättää kipulääkkeet pois, joten Ronja oli kipulääkityksellä loppujen lopuksi vain lyhyen jakson.

Tytti Kuusi kertoo, että **hieronta onkin monissa maissa jo luokiteltu yhdeksi kivunhoitomenetelmäksi**. Vielä 11-vuotiaana Ronja jaksaa hyvin leikkiä laumaan tulleen nyt 1-vuotiaan Lyylin kanssa ja kisaa edelleen rally-tokon mestariluokassa, jossa Ronja saavutti ensimmäisen valionarvoon oikeuttavan tuloksensa kymmenen vuoden kypsässä iässä.

Ronjalle on aina varattu hieronta-ajat pitkälle etukäteen. Viime käyntiä ennen Ronjalle oli sattunut pieni haaveri TOKO-treeneissä, ja toinen takajalka oli vähän kipeytynyt, mutta se saatiin hoidettua kuntoon tuoreeltaan, koska aika oli varattu jo ennakoivasti.

Arja Heino

Maya-määräkoiraa käytetään hieronnassa kuuden viikon välein. Koiran mielestä hyvä idea.

- Vanhat asiakkaat tulevat usein jo pennun kanssa hierojalle, jotta pentu tottuu käsittelyyn tilanteessa, jossa sillä ei ole mitään kipuja tai vaivoja. Silloin ei ole niin vaikeaa tulla hierottavaksi ti-

lanteessa, jossa hieronta on todella tarpeen koiralle. Ennakoivat käynnit koirahierojalla helpottavat myös koiran käyntejä eläinlääkäriässä, kun se on jo

tottunut vieraan henkilön käsittelyyn ja vastaanottotilanteisiin.

Koirahierontaa voi suositella kaikille perusterveille koirille. Koiraa ei voida hieroa, jos sillä on esimerkiksi kasvainsairaus tai joku muu vakava sairaus. Aikaa varatessa on hyvä mainita koiran sairauksista.

Hannele Piirtimaa

Lyylin vuoro, Ronja tarkkailee.

Millaisille koirille voisit erityisesti suositella koirahierontaa?

Tytti Kuusi kertoo, että koirahierojalle osataan hyvin hakeutua, jos koiran käytöksessä on tapahtunut muutos, esimerkiksi se ei enää hyppää, vaikka aikaisemmin hyppäämisessä ei ole ollut ongelmia. Olisi kuitenkin hyvä, jos osattaisiin kiinnittää huomiota pienempiinkin muutoksiin koiran käytöksessä ja koira tuotaisiin enemmän ennakoivasti hoitoon. Esimerkiksi voi olla hyvä viedä koira koirahierojalle, jos sen liikkuminen on muuttunut – se on vaikkapa lopettanut hihnassa vetämisen, vaikka on aina aiemmin vetänyt, tai koira on alkanut peitsata. Kivusta

Ennakoiva lihashuolto harrastavan koiran tukena

Seitsemänvuotias australianpaimenkoira Veeti on nuoresta saakka käynyt säännöllisesti koirahieronnassa. Nuorena Veetillä oli ongelmana takajalkojen lihasjumit, mutta ne eivät ole vaivanneet enää aikoihin. Veeti on hyvä esimerkki koirasta, jolla on ollut vain tilapäisesti pieniä lihasjumeja, mutta ei mitään isompia ongelmia. Veeti on vilkas ja energinen koira, joka tekee kaiken täysillä ja treenaa ahkerasti. Rally-toko on Veetin päälaji, ja siinä loukkaantumisriski on hyvin pieni. Laji vaatii koiralta kuitenkin hyvin tarkkaa ja täsmällistä työskentelyä, joten Veetin saavuttama rally-tokovalion arvo ei olisi ollut välttämättä mahdollinen, jos Veetillä olisi ollut lihasjumeja tai liikkeissä epätarkkuutta. TOKO on myös Veetin suosikkilajeja ja vauhtiliikkeissä Veeti ei säästele, vaan painaa aina täysillä. Säännölliset käynnit koirahierojalla ovat varmistaneet, ettei pahempia lihasjumeja ole tullut ja Veeti on myös välttynyt loukkaantumisilta.

Hannele Pirttimaa

tai jumeista voi kertoa myös koiran käytöksen yllättävä muuttuminen touhottavasta hyvin rauhalliseksi. Rauhoittuminen pannaan usein iän piikkiin, vaikka se voi kertoa ihan muusta. Toisaalta myös jatkuva touhottaminen ja kyvyttömyys rauhoittua voi viestiä siitä, että koira on kipeä tai jumissa.

Kaikille harrastus- ja metsästyskoirille on tärkeää käydä hierottavana. Eri harrastuslajit ovat eri tavalla rasittavia. Jos harrastaa vauhdikasta ja rankkaa lajia, ennakoiva lihashoito on erittäin tärkeää.

Koirahieronta on myös hyvin tärkeää koirille, joilla on tuki- ja liikuntaelinsairaus. Hieronta helpottaa koiran oireita, ja säännöllinen lihashuolto auttaa tulemaan paremmin toimeen vaivojen kanssa.

Mikä on sopiva käyntiväli?

Tytti Kuusi toteaa, että yleisesti ei voida sanoa, mikä on sopiva käyntiväli. Se riippuu koiran iästä, siitä, paljonko koira saa liikuntaa ja miten rasittavia lajeja se harrastaa. Jos koiralla ei ole mitään erityisiä vaivoja, sen kanssa ei liikuta erityisen paljon eikä sillä ole fyysisesti rasittavia harrastuksia, riittää kenties tilanteen tarkistus pari kertaa vuodessa. Jos koira liikkuu ja harrastaa

paljon, koirahierojalla kannattaa käydä vaikkapa kahden kuukauden välein. Jos koiralla on fyysisesti raskaita harrastuksia, saattaa huolto olla tarpeen kerran kuukaudessa, joissain tilanteissa useamminkin.

Jos tavoitteena on koiran säännöllinen lihashuolto jo ennakoivasti, on tärkeää aikatauluttaa ja sopia käynnit koirahierojalla hyvissä ajoin. Jos koiralle varaa ajan vasta siinä vaiheessa, kun ongelmia on jo ilmennyt, voi olla, ettei aikaa

Koirahieroja-nimike ei ole suojattu, eli kuka tahansa voi käyttää nimeä. Koirahierontaa voi opiskella ammatillisessa koulutuksessa, erilaisilla yritysten järjestämällä kursseilla ja käytännön työharjoittelussa.

Koirahierojan ammattitutkinto on yksi Eläintenhoitajan ammattitutkinnon suuntautumisvaihtoehto. Tutkintoon valmistavat opinnot antavat opiskelijalle kattavat tiedot koiran anatomia, fysiologiasta sekä koiran hieronnasta ja hoitamisesta.

Ammatillinen tutkinto suoritetaan näytöillä osoittamalla ammattitaito käytännön työtehtävissä pääosin työpaikoilla. Näytöissä arvioidaan, miten hyvin opiskelija on saavuttanut tutkinnon vaatiman ammattitaidon. Osaamista arvioivat opettaja ja työelämän edustaja yhdessä.

Tutkinnon voi suorittaa muun muassa ammatillisessa oppilaitoksessa, aikuiskoulutuskeskuksessa, ammatillisessa erityisoppilaitoksessa tai muussa oppilaitoksessa tai oppisopimuskoulutuksessa.

saa kovin nopealla varoitusajalla ja vai-
va ehtii pahentua ennen kuin sitä on
päästy edes hoitamaan.

Millaisen koulutuksen kautta
koirahierojaksi valmistuu? Mitä
opintoja olet itse suorittanut?

"Olen opiskellut koiraterapeutiksi Yr-
kesinstitutet Sydvästissä. Opintojen
aikana perehdyttiin koiran käyttäyty-
miseen ja sairauksiin sekä eläinten ana-
tomiaan ja fysiologiaan. Koirahieroja-
kurssin suoritin Ypäjällä, ja sen jälkeen
olen käynyt useita lyhyempiä koulu-
tuksia ja seminaareja sekä Suomessa
että ulkomailla. Olen suorittanut myös
klinikkaeläinhoitajan opintoja, joihin
sisältyi paljon tietoa koirien sairauk-
sista. Olin mukana koirahierojan am-
mattitutkinnon pilottiryhmässä, jonka
kanssa Amiedu hioi ammattitutkinnon
valmiiksi", Tytti Kuusi kertoo. Kun am-
mattitutkinnon rakenne oli määritelty,

Kuusi suoritti koirahierojan ammat-
titutkinnon. Tällä hetkellä hän myös
kouluttaa koirahierojia Amiedulla. Kuu-
si on suorittanut koulutuksen, joka oi-
keuttaa toimimaan ammattitutkinnon
arvioijana. Hän on koulutukseltaan
myös liikunnanohjaaja ja suorittanut
valmentajan erikoisammattitutkintoon
valmistavat opinnot sekä täydentänyt
osaamistaan eri menetelmistä, joiden
avulla koira voidaan kuntouttaa.

Tytti Kuusi kertoo, että ammattitut-
kinnon kehittämiseen osallistuminen
auttoi pohtimaan koirahierojan työtä
todella monesta näkökulmasta. *Koi-
ranomistajan kannattaakin selvittää
hieman koirahierojan koulutustaus-
taa*, jotta hän pystyy varmistamaan
koiralleen mahdollisimman hyvän
hoidon. "Koulutettu koirahieroja osaa
myös ajoissa tunnistaa omien taitojen
rajat ja ohjata tarvittaessa koiran esi-
merkiksi eläinlääkärille tai muulle hoit-
tavalle taholle", Kuusi toteaa.

Hammele Pirttimaa

Hieronnan jälkeen Ronjaa hymyilyttää.

Koirahierojan ohjeet hierontaan tuleville

Ammattitutkintonäyttöön tähtäävän
koirahierojan **Tuija Juseliuksen**
(Dokkia Koirapalvelut) ohjeet hie-
rontapötiläiden omistajille:

Hieronnan vaikutukset

- ihon talirauhasten erityis ja pintave-
renkierto lisääntyvät
- lievittää kipua – ääreisverenkierto
ja aineenvaihdunta paranevat
- imunestekierto lisääntyy
- rentouttaa lihaskudoksia ja no-
peuttaa rasiuksesta palautumista
- rentouttaa ja tasapainottaa hermo-
järjestelmää
- vammojen, arpikudosten ja kiin-
nikkeiden ennaltaehkäisy ja näiden
paraneminen nopeutuu
- rasvakudokseen ja luustoon
- heijastevaikutukset sisäelimiin

Milloin ei saa hieroa?

- kuume, tulehdukset
- ihotulehdukset, haavat, rikkiäinen
iho
- leikkauksen jälkeen niin kauan kuin
on verenvuotoriski
- suuret lihasrepeämät
- pahanlaatuiset kasvaimet
- rokotuksen jälkeen 2–3 päivään
- tiineyden I. kolmanneksen aikana
- juoksuajan aikana hieronta voi
lisätä vuotoa
- ikä ei ole este
- sydänsairauksia ja epilepsiaa
sairastavilla tulisi olla eläinlääkärin
lausunto, että saa hieroa

Kysy tarvittaessa neuvoa eläinlääkä-
riltä ja/tai koirahierojalta!

Ennen hierontaa

- ei kovaa rasiusta pariin tuntiin
- käytä koira tarpeillaan
- älä ruoki koira pariin tuntiin
(vähäinen määrä makupaloja ei
haittaa)

Hieronnan jälkeen

- koiralla voi olla kova häätä
- tarjoa koiralle vettä tai muuta
juotavaa
- pidä koira lämpimänä (peitto, takki
tms.)
- pidä koira levossa loppupäivän, ja
seuraavanakin päivänä kannattaa
ottaa rauhallisesti

PALVELUS-

KOIRAHARRASTAJAN ERIKOISLEHTI

KOIRAT

5 2018

5 x SM

3 x MM

1 x NOM